

ITXASOETAKO GALERRENAK

EGUALDIAREN ARDUREA.—Euskal arrantzale askok, geienak, ez dakie ingles izkuntzarik.

Baiña itxasoetan, eta legorrean be bai, adi-adi egoten dira egualdiari buruzko ango agiriak, ango «parteak» artzeko.

Ango irratien esateko eratik igarten dakiez egualdiaren gora-berak. Batez be ekaitza noiz datorren. Emengo agirie baino fede geiago emoten dautse angoei.

Gaur, oraingo itxasontzi sakon eta ondo egiñakin, gaurko indar eta erabilteko tresnekin ainbateko bildurra dabela, ze gertatuko ete zan orain 60/70 urte, intxaur eskola lako ontzietan, ia eutsi ezindako aga luzetan oial zabalak goratu, lotu eta aizearen brastaden bildurrez, belak ezin zainduta eta txalopak noiz tira-bira egingo zalatza eta kezka ibili bear izaten eben denporetan?

MENDIEN AURREAN.—Leor urrerago ibiltzen zirala...! Bai. Baiña leor ingurua, bere olatu ta mutur eta aitzekaz, bere ondoaren gora berakin, obeago izaten al da itxas sakona baiño?

Lekeitiarrei itaundu! Otoio mendiaren aurrean ibili ta bere babesera ezin elduta esku ta besoak odoletan lurreratu izan diran arrantzale zarrei, asarre ta itsu etxera baiño len Otoiori kañubeta sartutera joan ziranei, amorruez eta etsipenez «Otoio ba daukok odolik?» zemaika.

ONDAMENDIRIK ANDIENAK.—Begien aurrean gertatu izan dira sarri ondamendirik andienak.

Donostiarren didarrak entzuten itto zan Jose Mari Zubia zumaiarra, 1866'ko Urtaillaren bederatzian.

«Aita Mari» deitzen eutsen donostiarrak, aita baten biotzez uretara jaurtiten zalako estu ebiltzanak atara nairik.

Baiña itxasoak geiago egin.

Donosti ikusten ebela itto ziran Luis Karril donostiar patroï txalotua eta beste bederatzï lagun, 1892'ko Urriaren 19'n.

Motrikuko kai barruan itto ziran, 1902'ko Abenduaren 29'n, «Itziar» txalopako amar arrantzale ondarrutar.

Tatarrez egualdiari igeska etozala galdu ziran eun eta irurogei arrantzale, 1912'ko Udako Andra Mari aurretxoan.

Bermeo, Lekeitio, Elantxoben... zenbat alargun eta zenbat umezurtz! Zenbat gizon gordin eta lerdin galdu!

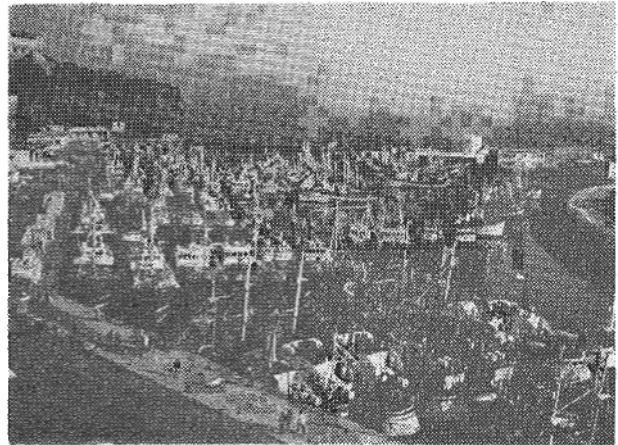
*Eun da amaseikua
Bermeo bakarra,
aurten ez dute izan
suerte edarra...*

esango eban niñez kantari Imaz bertsolariak.

Eta berberak gerotxoago:

*Bermeotik galdu da
jendien erdiya,
lutoz jantzita dago
Kosta Kantabriya.*

Euskal kai edo portuen sarrerak, barrak, gizon askoren eriotz uluak sarri entzun izan ditue.

Ondarroa: Bela ordezk motor aundidun ontziak.

UDABARRIKO GALERRENAK.—Ba egozan lengo denporetan arrantzalien adiskide onak.

Zarautz'eko bikario bat, Orkolaga jauna, odeietara begira ikusten zan egun eta gauaren ordu luzetan, arrantzale gaixoen errukiz.

Geroago, Durangon, ba zan Julian Arrinda bat, kezka bardiñez, egualdiaren etoikeriren bat igarri orduko, arrantzalien kofradietara telegrama bialtzen arduratzen zana, mariñelei kontu ta arretaz ibilteko eskatzen.

Ez ete eben sinistuten eunekin emengo arrantzaleak? Bai, ziur, baiña... Premiñak, estutasunak, goseak beartzen zituen askotan entzungor egitera.

1909'ko Maiatza zan. Arrain-egunak, antxoa-egunak.

Donostiko Igeldotik abixu bat zabaldu zan: Galerrena dator, kontuz itxas-gizonak. Orkolaga.

Alaxe gertatu be.

*Maiatzaren ogei ta
laugarren arratsian,
galema bat sartu zan
modu zorrotzian...*

Nun ete ebiltzan arrantzaleak?

Getariako kaia betien bete egin zan goizaldean, ara sartzea lortu eben ainbat portuetako ia berreun txalupekin. Nai ta sare ta tresnak itxasoan galduta etorri, areik an egozan.

Baiña ta beste asko?

*Ondarru da asko
kastigatu dana,
famili ayetan
ba da naiko lana...*

Ondarroan beintzat amairu gizonen illeta jo eben. Eta udabarria zan!